

příloha annex

RNDr. Július Vachold, zakladatel slovenskej chiropterológie, osemdesiatpäťročný

Július Vachold sa narodil 3. novembra 1918 v Krupine na strednom Slovensku*. Už počas stredoškolského obdobia, ktoré prežil na gymnáziách vo Zvolene a v Kremnici, prejavil veľký záujem o prírodu a zvieratá, intenzívne sa napríklad venoval holubiarstvu. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. Spočiatku sa venoval hlavne geológii, neskôr však presedlal na zoológiu a štúdium ukončil obhájením diplomovej práce “Vtáctvo okolia Krupiny” v roku 1947.

Po ukončení štúdií pôsobil spočiatku ako učiteľ v strednom školstve. V roku 1954 vzniklo na pôde Slovenskej akadémie vied v Bratislave Faunistické laboratórium, v ktorom J. Vacholdovi ponúka miesto prof. Oskár Ferienc. Vacholda si pamätal z čias svojho pôsobenia na zvolenskom gymnáziu. J. Vachold sa počas pôsobenia vo Faunistickom laboratóriu začal venovať výskumu netopierov. Pôsobil v Slovenskom krase, na



Dr. Július Vachold (vpravo) v priateľskom rozhovore s prof. Jozefom Sládekom.

*podrobná biografia RNDr. J. Vacholda bola uverejnená v:

MATOUŠEK B., 1998: RNDr. Július Vachold osemdesiatročný. S.: 177–185. In: URBAN P. & BITUŠÍK P. (eds.): *Príroda Krupinskej planiny a jej ochrana*. Zborník referátov zo seminára. MŽP SR Bratislava & SAŽP COPK Banská Bystrica, 186 pp.

Muránskej planine, v okolí Drienčan, v Demänovskej doline a v iných oblastiach Slovenska. Išlo o prvé systematickejšie prieskumy netopierov Slovenska, na podklade ktorých uverejnil celkom sedem chiropterologických príspevkov, prevažne v časopise *Biológia*. Tieto práce je možné považovať za základ poznania rozšírenia netopierov na Slovensku, na ktorý nadviazali a stále nadväzujú mnohí ďalší bádatelia. Kvôli politickým previerkam v Slovenskej akadémii vied v rokoch 1958 a 1959 musel dr. J. Vachold pracovisko opustiť. V roku 1961 ešte predložil k obhajobe svoju kandidátsku dizertačnú prácu “Výskyt a rozšírenie netopierov na Slovensku s ekologickými dodatkami”. Jej obhájenie mu však nebolo umožnené.

Po nútenom odchode z vedeckej sféry pôsobil v Zoologickej záhrade v Bojniciach a na stredných školách v Krupine. Zoológiu sa venoval len okrajovo, po odchode do dôchodku sa venuje hlavne včelárstvu a ovocinárstvu. V ostatnom období je aktívny ako publicista, v článkoch propaguje región Krupinskej planiny.

Vzhľadom na to, že dizertačná práca dr. J. Vacholda obsahuje mnohé dosiaľ neuverejnené údaje o výskyte netopierov na Slovensku, sme sa po dohode s jej autorom a pri príležitosti jeho 85. narodenín, ktoré čoskoro oslávi, rozhodli celú prácu v nezmenenej podobe uverejniť v samostatnom príspevku. Vyslovujeme pri tejto príležitosti dr. Vacholdu pranie dobrého zdravia, elánu a sviežosti do ďalšieho obdobia.

redakcia

RNDr. Július Vachold, the founder of the Slovak chiropterology, 85 years-old

Július Vachold was born on November 3rd, 1918 in Krupina, central Slovakia*. From his early days at the secondary school, which he spent at the grammar schools in Zvolen and Krupina he was very keenly interested in nature and animals. At those times he was also a very active pigeon breeder. Later on he attended the Faculty of Natural Sciences of the Slovak University in Bratislava. At first he pursued his studies in geology, but later on he switched to zoology and finished his studies in 1947 with a thesis entitled “Birds of the Krupina vicinity”.

Having graduated from the university he started to work as a teacher in a secondary school. When in 1954 a Faunistic Laboratory was established at the Slovak Academy of Sciences, Prof. Oskár Ferianc offered J. Vachold a position there. He remembered Vachold from the times when he worked at the grammar school in Zvolen. When working at the Faunistic Laboratory he became engaged in the research of bats. He conducted his bat studies in the Slovak Karst Mts., the Muránska planina Mts., in the vicinity of Drienčany, in the Demänovská dolina valley and in other parts of Slovakia. These were the first systematic bat surveys in Slovakia. Based on their results, 7 chiropterological contributions were published, mostly in the journal *Biológia*. They are considered to be the fundamentals of the knowledge of bat distribution on which many researchers have built on. Because of political inspections in 1958 and 1959 J. Vachold was forced to leave his work. Yet in 1961 he submitted his dissertation work “Occurrence and distribution of bats in Slovakia with ecological supplements”, which he was however, not allowed to defend.

After a forced departure from the scientific field, he was employed in the Zoological Garden Bojnice and at secondary schools in Krupina. Afterwards he was only little engaged in zoology and having retired he has invested plenty of time into bee keeping and pomology. Recently he is an active publicist, in his articles he propagates the Krupinská planina region.

As for the dissertation work of Dr. J. Vachold contains plenty of so far unpublished data on occurrence of bats in Slovakia, together with its author we have decided to publish the work in its original form in a separate article at the opportunity of Dr. J. Vachold's 85th birthday, which he is about to celebrate. At the same time we would like to wish Dr. J. Vachold a lot of health, enthusiasm and vigour in the future.

editors

* a detailed biography of RNDr. J. Vachold was published in Matoušek (1998), see above.